

Arbete för att motverka diskriminering Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen är grundskola, förskoleklass och fritidshem.

2017-2018

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Vision	4
3	Förhållningssätt	4
4	Styrdokument	4
5	Definitioner – vad betyder orden?	5
5.1	Diskriminering	5
5.2	Trakasserier	5
5.3	Kränkande behandling	5
5.4	Mobbning	6
5.5	Diskrimineringsgrunderna	6
6	Delaktighet	6
6.1	Elevernas delaktighet	6
6.2	Vårdnadshavarnas delaktighet	7
6.3	Personalens delaktighet	7
6.4	Förankring av vår plan mot diskriminering och kränkande behandling	7
7	Ansvarsfördelning – vem gör vad?	7
8	Lokal organisation	8
8.1	Elevhälsoteamet (Eht)	8
8.2	Sandhultskolan TrygghetsGrupp (STG)	8
8.4	Arbetslag	9
8.5	Elevråd	9
8.6	Skolråd	9
9	Kartläggning	9
9.1	Resultat	9
9.2	Nulägesanalys	9
9.3	Förebyggande arbete – mål kopplade till kartläggningen	9
9.4	Främjande arbete	9
10	Handlingsplan	11

10.1 Utredning	12
10.2 Aktiva åtgärder.....	12
10.4 Dokumentation.....	13

1 Bakgrund

Enligt skollagen ska varje enskild skola målmedvetet arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkningar av barn och elever samt göra allt för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. På Sandhultskolan innebär det att varje elev skall känna sig trygg och bemötas och behandlas med respekt utifrån den man är. Ingen ska behöva vara rädd för att gå till skolan. Varje år utvärderar Sandhultskolan sin handlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling. Den innehåller en översikt över de främjande och förbyggande åtgärder som behövs för att förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

2 Vision

Sandhultskolan skall utgöra en trygg arbetsplats för såväl elever som personal. En arbetsplats där klimatet präglas av respekt och tillit för varandra och där ingen diskriminering eller kränkande behandling förekommer.

3 Förhållningssätt

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla i skolan ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter samt behandlas och bemötas med respekt för sin egenart. Skolan ska vara en miljö som är fri från förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla skall känna sig välkomna till skolan!

- Vi mår om att stärka alla elevers goda självkänsla – därför ingriper vi mot all diskriminering och kränkande behandling
- Vi vill att alla ska ha goda relationer till varandra – därför hjälps vi åt att lösa konflikter
- Vi vill att alla ska ha en god arbetsmiljö – därför ingriper vi när undervisningen störs
- Vi vill att alla ska visa hänsyn och respekt för varandra – därför arbetar vi aktivt mot mobbning
- Vi vill att alla ska känna trygghet – därför ingriper vi mot alla former av våld

4 Styrdokument

Diskrimineringslagen (2008:567) ställer krav på att verksamheten bedriver ett målinriktat arbete för att motverka, utreda och förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling samt att upprätta en plan mot kränkande behandling. De styrdokument som reglerar detta arbete är:

1. Skollagen 2010:800 - 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling
2. Diskrimineringslagen 2008:567

3. Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2011)
4. FNs konvention om barnets rättigheter.
5. Salamancadeklarationen
6. Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, (SKOLFS 2012:10).
7. Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling
8. Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

5 Definitioner – vad betyder orden?

5.1 Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Dessa diskrimineringsgrunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning. Med **direkt diskriminering** menas att en elev missgynnas och att det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön.

Indirekt diskriminering sker när skolan tillämpar en bestämmelse som verkar vara neutral men som i praktiken missgynnar en elev med t.ex. viss etnisk tillhörighet eller religion.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

5.2 Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det som diskriminering.

5.3 Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

- Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker en elevs värdighet. En kränkning kan vara:
- **fysisk:** såsom att bli utsatt för slag och knuffar
- **verbal:** såsom att bli hotad, att bli kallad för kränkande ord
- **psykosocial:** såsom att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, göras till åtlöje

- **text eller bildburen:** såsom klotter, sms, chat, via internet

5.4 Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag samt att det råder en obalans i makt mellan den som kränker och den som kränks.

5.5 Diskrimineringsgrunderna

- **Kön:** en kvinna eller man eller en person som har bytt könstillhörighet
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** någon identifierar sig inte med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- **Etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- **Religion eller annan trosuppfattning:** att någon tillhör en viss religion eller har någon form av annan trosuppfattning. Exempelvis kristendom, hinduism, judendom, islam eller att inte tro på någon gud alls.
- **Funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga till följd av en skada eller en sjukdom som fanns vid födseln, har uppstått eller kan förväntas uppstå.
- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- **Ålder:** du ska inte bli diskriminerad på grund av din ålder.

Delaktighet

6.1 Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i upprättandet av likabehandlingsplanen genom klassråd, elevråd med rektor. Eleverna återger informationen till sin klass och klasslärare.

Nulägesanalysen tas fram genom att varje klass genomför trygghetsenkät under november samt att vårnadhavare och elever deltar i en skolklimatundersökningen. Det anordnades också en trygghetsvandring under våren. Varje klass lämnar synpunkter på möjliga åtgärder till Sandhultskolans trygghetsgrupp. Information som framkommit vid skolsköterskans hälsosamtal används kommer att användas vid nulägesanalysen.

Alla klasser arbetar med **Planen mot diskriminering och kränkande behandling** med målet att alla elever ska vara väl medvetna om den. Vår tidigare kurator Tersa har under hösten lyft **Planen mot diskriminering och kränkande behandling** i alla klasser och nu under våren kommer vi att utöka vårt arbete med vår handlingsplan.

6.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare erbjuds att vara delaktiga i upprättandet av likabehandlingsplanen genom klassernas representanter på Skolrådet. Information och synpunkter lämnas och inhämtas också via Ping Pong. Representanterna där får lämna synpunkter på möjliga åtgärder.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling kommer att diskuteras vid föräldrarådsmöte och finns på skolans hemsida. Rektor informerar om det i Rektorsbrevet som går hem till alla vårdnadshavare. Föräldrar lämnar även synpunkter genom skolklimateundersökningen.

6.3 Personalens delaktighet

All personal har gemensamma arbetslagsträffar. Varje läsår går pedagogerna trygghetsvandringen tillsammans med eleverna. En trivselenkät genomförs varje år. Resultaten utvärderas och analyseras och används som underlag till vår plan.

En sammanställning av trygghetsvandringen som eleverna genomfört kommer att presenteras för samtliga personalgrupper. Arbetslagen lämnar synpunkter på möjliga åtgärder. Även skolans analyser av incidentrapporter, elevintervjuer samt trivselenkäter ligger till grund. **Planen mot diskriminering och kränkande behandling** kommer att lyftas på klassråd samt på elevråd. Sammanställningen av trygghetsvandringen som eleverna genomför kommer att presenteras för föräldrarna.

6.4 Förankring av vår plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Planen förankras på personalmöte, skolråd, elevråd och klassråd, Planen mot diskriminering och kränkande behandling publiceras på Ping Pong och på Sandhultskolans hemsida.

7 Ansvarsfördelning – vem gör vad?

All personal och alla elever i skolan har ett ansvar att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. I första hand tar alla ansvar för sitt eget förhållningssätt. Man ska också motverka och rapportera när man ser att någon, både vuxen och barn, blir utsatt för ett oacceptabelt beteende av någon. Rektor har det övergripande ansvaret för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

Rektor ansvarar för att:

- Se till att ett målinriktat arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling samt på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.
- Se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten på skolan.
- Ärligen upprätta och utvärdera vår plan i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- Om skolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärd vidtas.
- Omgående rapportera fall av diskriminering och kränkande behandling till huvudman.

Övrig personal ansvarar för att:

- Följa skolans plan mot diskriminering och kränkandebehandling.

- Förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling genom att vara goda förebilder.
- Se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- Se till att utredda fall av diskriminering och kränkande behandling följs upp.
- Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter jämlikhet.

Elever ansvarar för att:

- Följa skolans plan mot diskriminering och kränkandebehandling
- Påtala diskriminering och kränkande behandling som förekommer på skolan.
- Ta ansvar för sitt beteende i kontakter med andra elever och vuxna på skolan.

Vårdnadshavare ansvarar för att:

- Vid misstanke om att ditt eller någon annans barn utsätts eller utsätter andra för diskriminering eller kränkande behandling, kontakta ditt barns mentor/klasslärare/annan lärare eller rektor.

8 Lokal organisation

8.1 Elevhälsoteamet (Eht)

Medlemmar

Speciallärare
Kurator
Skolpsykolog
Skolsköterska
Rektor

LÅ 17/18

Charlotta Wiberg
Daniel Hellberg
Daniela Rosengren
Gunilla Eliasson
Marie Alkner

Elevhälsoteamet träffas varannan torsdag kl 13:00 -14:30. Dessa träffar utgår från en fast dagordning. Nya elevärenden anmäls digitalt av berörd pedagog, varvid denna kallas till ett möte av Elevhälsotemaet.

8.2 Sandhultskolan TrygghetsGrupp (STG)

Medlemmar

Lärare
Kurator
Speciallärare
Rektor

LÅ 17/18

Caroline Adler
Daniel Hellberg
Charlotta Wiberg
Marie Alkner

8.4 Arbetslag

En gång i veckan träffas arbetslagen för att diskutera aktuella frågor och utvecklingsområden som, till stor del, bestäms av SAMO. Vid arbetslagsträffarna diskuteras också aktuella elever inom arbetslaget och var pedagogerna ska avsätta sin resurstid samt vilka som kan bli aktuella för elevhälsoteamet genom att följa riktlinjerna för ett elevärendes gång.

8.5 Elevråd

Elevrådet träffas 3 gånger per termin. I elevrådet ingår representanter från varje klass, åk 1-6. Huvudansvarig är rektor Marie Alkner

8.6 Skolråd

Medlemmar

Vårdnadshavare
Idrottslärare
Specialpedagog
Rektor

LÅ 17/18

En representant från varje klass, F-6
Caroline Adler
Charlotta Wiberg
Marie Alkner

Skolrådet är under ubbyggnad. Första träffen är planerad till 080125. I framtiden kommer skolrådet att träffas tre gånger per läsår för att diskutera gemensamma skolutvecklingsfrågor samt informeras om skolans aktuella läge. Skolrådet kommer också att vara delaktiga vid det årliga upprättandet av skolans ordningsregler samt vår plan mot diskriminering och kränkande behandling.

9 Kartläggning

9.1 Resultat

9.2 Nulägesanalys

9.3 Förebyggande arbete – mål kopplade till kartläggningen

9.4 Främjande arbete

Främjande åtgärder med fokus på att förstärka det positiva och lägga en grund som motverkar diskriminering och kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

- **Ålder:** Alla klasser finns representerade och har yttranderätt i klassråd och elevråd. Oavsett ålder väger allas ord lika tungt. All personal ansvarar.
- **Kön:** Likabehandlingsarbete i tjej/killgrupper, tjejers och killars lika värde och lika rättighet till utrymme i vår verksamhet. Likabehandlingsteam och personal ansvarar. Arbete med språkbruk i klasserna/fritidsavdelningarna. All personal ansvarar.
- **Etnisk:** Respektera olikheter och uppmärksamma likheter. Vi ser elevernas olika etniska bakgrunder som en tillgång i vårt arbete. All personal ansvarar.
- **Religion/trosuppfattning:** Avslutningarna är icke konfessionella, respektera att elever inte deltar i vissa aktiviteter av dessa orsaker. Vi ser elevernas olika trosuppfattningar som en tillgång i vårt arbete. Rektor och all personal ansvarar.
- **Sexuell läggning/könsöverskridande identitet:** I sexualundervisningen undervisa om olika sexuella läggningar och könsöverskridande identiteter samt arbeta för att skapa förståelse för dessa. Vid alla tillfällen då ämnet kommer upp, arbeta för en ökad förståelse. All personal ansvarar.
- **Funktionshinder:** Arbete i alla klasser/på fritidsavdelningarna för ökad förståelse för människor med funktionshinder och för inkludering av alla elever. Vi arbetar för att göra skolan tillgänglig och delaktig för alla. All personal ansvarar.

- **Exempel på främjande arbete:**
 - Trygghetsenkäten genomförs under november varje läsår. Den följs upp med elever, personal samt med skolrådet.
 - Trygghetsvandring genomförs i alla klasser under vårterminen. Den följs upp i mars och utvärderas i juni.
 - Klasslärare pratar med klassen om att alla elever kan vända sig till vem som helst ur personalen vid bekymmer eller om han/hon känner sig otrygg.
 - Elevhälsans funktioner och tillgänglighet är väl kända av alla elever.
 - Alla klasser har klassråd och representanter i elevrådet.
 - Aktiviteter med blandade åldrar tex friluftsdagar.
 - Skolsköterskan har hälsosamtal med alla elever i åk 4.
 - Det finns riktlinjer för tillsynen som efterlevs och som är väl kända av personalen.
 - Personalen ser allvarligt på nätmobbning och skriver incidentrapport.
 - All personal ingriper när de ser någon elev som uppträder olämpligt. Klasserna påminns om vikten av att respektera alla vuxnas tillsägelser.
 - Incidentrapport skrivs när elev allvarligt bryter mot ordningsreglerna. Incidentrapporten hanteras efter de rutiner som finns uppskrivna i den.
 - Rutinen för incidentrapportering här nedan tas upp på Apt vid minst två tillfällen per läsår.

10 Handlingsplan

Varje misstanke om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, skall tas på fullt allvar. Alla händelser, incidenter och misstankar dokumenteras i en Incidentrapport av den som först får kännedom om en händelse eller misstanke. Det är viktigt i detta läge att tillsammans med eleven ta ställning till hur händelsen eller misstanken ska definieras. Incidentrapporten mailas till STG, klasslärare och fritids (Anette/Carina) samt kopia till rektor.

Om en incident definieras som diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling gäller anmälningsskyldigheten enligt skollagen 6 kap 10 §. Anmälningsskyldigheten innebär att lärare, förskolelärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig vara utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldiga att anmäla detta till rektor.

Rektor är skyldig att anmäla till huvudmannen vid kännedom att en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling.

Misstanke om diskriminering från vuxens sida skall oavsett om den riktar sig mot elev eller vuxen rapporteras till respektive arbetsgivare. Ansvar för anmälan till STG vilar på alla i skolan. Anmälan kan komma in från den som bevittnar eller tar del av information om kränkning:

- Någon ur personalen
- Elever
- Vårdnadshavare

STG tar emot alla incidentrapporter och för statistik.

**All personal på skolan ska följa nedanstående rutin vid uppmärksamman incident.
Besökare som uppmärksammar incident ska meddela personal i närheten omgående.
Följande incidenter ska rapporteras:**

- Alla former av kränkningar och trakasserier
- Tillbud (OJ) - när något hänt som skulle kunnat leda till skada men som inte gjorde det.
- Skada (AJ) – när något hänt som ledde till en skada.
- Stöld, skadegörelse, förstörelse eller annan händelse som anses föranleda incidentrapport.

Följande gäller för alla incidenter:

1. När en incident har inträffat ska den skyndsamt anmälas via blanketten ”Incidentrapport”.
2. Den personal som uppmärksammar incidenten håller ett första samtal med berörda elever samt tar också kontakt med inblandade elevers vårdnadshavare. Om det inte är praktiskt genomförbart eller om det finns andra hinder måste detta delegeras till annan personal omgående, i första hand klassföreståndare för berörda elever. Samtalen dokumenteras på incidentrapporten.

3. Om elev känner sig kränkt eller diskriminerad samt om personal anser att incidenten är av kränkande eller diskriminerande karaktär **ska** händelsen omgående anmälas till huvudman av rektor alternativt den av rektor som delegerats uppdraget. Kryssa i rutan för kränkning på incidentrapporten.
4. I samband med samtalen med berörda elever görs en överenskommelse om vilka åtgärder som ska få kränkningarna eller diskrimineringen att upphöra.
5. Uppföljande samtal görs av klassföreståndare och sker inom en vecka för att se om åtgärderna varit tillräckliga. Blanketten mailas till rektor samt respektive klasslärare.
6. Om åtgärderna inte varit tillräckliga eller omöverenskommelsen inte hållits går ärendet vidare till Sandhultskolans trygghetsgrupp (STG), genom att detta skrivs in på incidentrapporten som mailas till rektor och sedan följs upp.
7. STG samtalas med berörda elever och upprättas i samarbete med berörda elevers klassföreståndare en handlingsplan.
8. STG kallar berörda elevers vårdnadshavare till möte på skolan och informerar om innehållet i handlingsplanen.
9. STG följer upp ärendet kontinuerligt och har kontakt med berörda elevers klassföreståndare tills kränkningarna eller diskrimineringen upphört

10.1 Utredning

Om händelsen avser diskriminering eller kränkande behandling från vuxen mot elev eller vuxen mot vuxen ska personen i fråga kallas till samtal. Personalavdelningen konsulteras alltid för att bedöma ärendets allvar samt avgöra vidare tillvägagångssätt och vilka som ska delta på det kallade samtalet. Den vuxne samt företrädare för den vuxnes fackliga organisation kallas till samtal som dokumenteras genom protokoll och arkiveras hos chefen och personalavdelningen.

10.2 Aktiva åtgärder

Om diskrimineringen eller kränkningen inrymmer betydande grad av hot och/eller våld skall handlingsplanen mot "Våld och hot om våld" tillämpas. Se separat handlingsplan. Ansvarig för denna är rektor.

Om elev som diskriminerat eller på annat sätt kränkt annan elev eller vuxen trots påpekande och genomförda samtal fortsätter sitt agerande skall ytterligare åtgärder vidtagas.

1. Rektor kallar, tillsammans med STG, de inblandade eleverna tillsammans med respektive vårdnadshavare till ett samtal. Ett protokoll utformas av STG där berörda elever, tillsammans med sina vårdnadshavare, genom sina namnteckningar bekräftar avhållsamhet från fortsatt diskriminering eller annan form av kränkning. I förebyggande syfte bekräftar den elev som utsatts genom sin namnteckning att hon/han inte kommer att provocera den eller de elever som diskriminerat eller på annat sätt kränkt henne eller honom.

2. STG kallar till ett uppföljande möte med inblandade elever inom två veckor efter underskrift av protokoll.

3. Om STGs uppföljning visar att problemen kvarstår beslutar rektor om disciplinära åtgärder enligt Skollagen samt meddelar berörda parter.
4. Om det anses befogat kan en polisanmälan och/eller anmälan till individ- och familjeomsorgen (IFO) vara aktuell.

10.4 Dokumentation

Ansvarig representant ur STG ansvarar för all dokumentation under pågående utredning. Efter uppföljning och avslut arkiveras originalhandlingar i elevakten. Kopior på dokumentationen sparas hos berörda elevers pedagoger.

Kopior sparas hos mentorerna under den tid eleven/eleverna går på skolan/enheten. Originalhandlingar bevaras i elevakten.

Incidentrapport dokumenteras digitalt och skickas till STG samt rektor och en kopia sätts i STGs incidentrapportpärm.

BORÅS STAD
